

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΡ- ΜΟΝΙΣΜΕΝΗ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀ ❀

Πολλές φορές βγήκαν καλλιτέχνες που είπαν πως μπορεί πολύ καλά να αρμονιστεί ή, εκκλησιαστική μας μουσική με την πολύφωνη τέτοια, μα η φωνή τους πνίγηκε άμέσως μέσα στις σκότιες, μουχλιασμένες, προληπτικές και σχολαστικές διαμαρτυρίες κάπιων πολύξερων, που θάρρεψαν πως κι αυτό μας το «δσιο και ιερό πάτριον» που τή λέν βυζαντινή μουσική θα το πνίξει ο μισερός πολιτισμός της Δύσης, αλλάζοντας την εκκλησιά μας σε μελοδραματικό θέατρο.

Περιμέναμε λοιπόν να βγει ένας γερός Νους, ένα παληκάρι, που να χτυπήσει αυτή τη θρησκόληπτη πρόληψη, αποδείχνοντας μ' επιχειρήματα χερουσιαστά πως τίποτα δεν έχει να πάθει η μουσική της ορθόδοξης ελληνικής εκκλησιάς αν αρμονιστεί σύμφωνα με τους μουσικούς νόμους που θεοπίσανε μεγάλα καλλιτεχνικά πνέματα της εποχής μας.

Και το παληκάρι βγήκε στη μέση αρματωμένο ως τα δόντια. Κ' έτυχε νάναι μαλλιαρός! ("Ακου τα μπάρμπα-Μιστριώτη!) 'Ως και σ' αυτό το ζήτημα μαλλιαρός έπρεπε να βγει και να το σπρώξει προς τα μπρός. Το λέγω και το βροντοφωνώ με τρανή περηφάνεια. ("Ας πᾶν να λαχτίζουν οι σκοιριόμυαλοι καθαρεθουσιάνοι πως κ' έδω προδοσιὰ ύπάρχει. Ρούμπλια! 'Η Σύνοδο της Ρωσίας...).

Προχτές το βράδι στο Φιλολογικό Σύλλογο έδω, κατάγεμο από λογής κόσμο, ύπου ξεχώριζαν κι ανώτεροι κληρικοί και καλλιτέχνες δικοί μας και ξένοι, κι ο κ. Γρυπάρης και άλλα μέλη της 'Ελλ. πρεσβείας και του προξενείου, ο γνωστός συγγραφέας του περίφημου βιβλίου «Γλώσσα και Ζωή», ο διωγμένος πέρυσι απ' το Ζωγράφειο γυμνάσιο για το γλωσσικό ζήτημα, ο σοφός καθηγητής των μαθηματικών και καλλιτέχνης κ. Σταματιάδης με μια σοφή διάλεξή του μᾶς απόδειξε μ' επιχειρήματα σοβαρά, επιστημονικά, πως έλοι οι ήχοι της βυζαντινής μουσικής μπορούν να αρμονιστούν πάνου στην πολυφωνία. Για να μᾶς αποδείξει ακόμα πιο πολύ έψαλε και μερικά κομμάτια με το χορό που είχε προετοιμάσει ο ίδιος, σάν το «Σήμερα κρεμάται επί ξύλου», «Όσοι εις Χριστόν έβαπτίσθητε», «Άγιος ο Θεός», «Χριστός ανέστη» κτλ., χωρίς να λαργέθει καθόλου απ' τη Βυζαντινή μουσική. Και είδαμε σιτών ακροατών τα πρόσωπα να καθρεφτίζεται η συγκίνηση και ο ένθουσιασμός του έσωτερικού τους κόσμου, ακούσαμε ειδικούς κληρικούς να φωνάζουν «μπράβο» και να ξεσπούν σε χεροκροτήματα κι ά-

κούσαμε καλλιτέχνες να εκφράζουν το θαυμασμό τους και τα θερμά τους συχαρίκια στον κ. Σταματιάδη, για τη λαμπρή του εργασία που δειξε.

Μέσα σ' αυτά όλα δεν έλειψαν βέβαια και οι «προσδόφοβοι» όπως τους ώνόμασε κάποιος φίλος, οι όπισθοδρομικοί προληψόβλητοι, που τρόμαξαν και ταράχτηκαν γιατί θάρρεψαν πως πάει κι αυτό το «κειμήλιό» μας, βούλιαξε μέσ στον ώκεανό του πολιτισμού της Ευρώπης, μελοδραματοποιήθηκε ή βυζαντινή μας μουσική. Πολλοί βέβαια απ' αυτούς είναι που διαμαρτύρονται για λόγους καθαρούς έπαγγελματικούς, μη δίνοντας δεκάρα για τα ρέστα.

Και τώρα δεν έχουμε παρά να συχαρούμε κ' έμεις τον εργατικώτατο και προσδευτικώτατο φίλο μας και να του εύκηθούμε οι κόποι του νάνθοβλαστήσουν γλήγορα, προσφέροντάς του γι' ανταμειβή τα μάραντο στεφάνια.

Πόλη 13.6.12

ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

ΣΤΟΝ PAUL FORT

«Ce que j' appris de Moréas fut mon secret. Non pas pour lui, puisque vivent-mon maître, hélas! — il savait tout, comme aujourd'hui».

(Vivre en Dieu) τελευταίο βιβλίο του P. Fort.

Περνούνε καβαλάρηδες, ή ποταμοί ξεσπούνε,
'Η πεζοδρόμοι μ' άρματα χρυσά;
Σαλπίσματα βασιλικά προστάγματα άντηχούνε,
Φανταστικά φορέματα τριζοβολούν κρουσά.

'Αερίζεις, θρήνε, μιὰ φωτιά σε γαληνή ατμοσφαιρά,
Κλαίς, έρωτα, κατάδικος μέσα σε μιὰ σπηλιά,
Το δάσος δένεις, ώ σιωπή, σε νυχτική φοβέρα,
Μνήματα ανοίγεις, θάλασσα, πυρή απ' την άντηλιά.

Στράφτεις στο χάος του έγκρεμου, ρόδο άγριο, βιλ-
[ουμώνεις

Φεγγάρι έσύ, μελίχλωρο, μιὰ αγιάτρευτη πληγή,
Γάρφαρο, σίχε, αναπηδᾶς νερό, και δεν κορώνεις
Το διψασμένο άχειλι, όσο κι αν πιει.

'Ο ίδιος, λές, ο 'Απόλλωνας, λύρα ύψηλή, σε κρούει,
Σε άγώνα παναρμόνιον, ο ίδιος, λές, νικά,
Κ' έπεφημίες τών θεών 'Εκείνος τώρα άκούει,
Που σ' άφησε κληρονομιά του 'Ορφεία τα μυστικά.

Παρίσι

M. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ